

SISÄLLYSLUETTELO

TEKIJÖISTÄ	V
ESIPUHE	VII
LYHENTEET	XV
JOHDANTO	1
I Virtuaalivaluutta	1
Virtuaalivaluuttojen synty ja kehitys.....	1
Virtuaalivaluutan määritelmä ja käsite.....	4
Virtuaalivaluutat ja lohkoketju.....	7
Miksi virtuaalivaluutat tarvitsevat sääntelyä?.....	12
II Virtuaalivaluutta ja laki	15
III Virtuaalivaluuttalain tausta.....	16
IV Riskienhallinta ja virtuaalivaluutat.....	19
1 SOVELTAMISALA.....	27
1.1 Soveltamisalan merkitys lain systematiikan kannalta ..	27
1.2 Virtuaalivaluutan tarjoajien harjoittama liiketoiminta..	28
2 MÄÄRITELMÄT	31
2.1 Virtuaalivaluutta	32
2.2 Virtuaalivaluutan tarjoaja	34
2.3 Virtuaalivaluutan liikkeeseenlaskija	35
2.4 Virtuaalivaluutan vaihtopalvelu ja markkinapaikka	36
2.5 Lompakkopalvelun tarjoaja	40
2.6 Virtuaalivaluuttaan liittyvä palvelu	40

3	VALVONTA.....	41
4	VIRTUAALIVALUUTAN TARJOAJAN REKISTERÖITYMISVELVOLLISUUS	43
4.1	Rekisteröitymisvelvollisuuden tausta ja käytännön merkitys.....	43
4.2	Poikkeukset rekisteröitymisvelvollisuuteen.....	45
4.2.1	Yleistä.....	47
4.2.2	Virtuaalivaluuttaan liittyvien palveluiden tarjoaminen rajatussa verkossa	47
4.2.3	Virtuaalivaluuttaan liittyvien palveluiden tarjoa- minen satunnaisesti muun toimilupaa, rekiste- röintiä tai ennakollista hyväksyntää edellyttävän ammattitoiminnan yhteydessä	49
5	REKISTERI VIRTUAALIVALUUTAN TARJOAJISTA JA REKISTERI-ILMOITUS	51
5.1	Finanssivalvonnan ylläpitämä rekisteri virtuaalivaluutan tarjoajista.....	51
5.2	Finanssivalvonnalle tehtävä ilmoitus rekisteriin merkitse- mistä varten	53
5.2.1	Rekisteri-ilmoituksen muoto ja pakollinen sisältö	53
5.2.2	Rekisteri-ilmoituksen toimittaminen Finanssivalvonnalle	56
5.2.3	Varsinaisen rekisteröintimenettelyn eteneminen.....	57
5.2.4	Rekisteröintiin liittyvät viranomaismaksut....	58
5.3	Muut Finanssivalvonnan pyytämät tarpeelliset tiedot ..	59
6	REKISTERÖINNIN EDELLYTYKSET	61
6.1	Rekisteröinnin edellytykset yleisellä tasolla.....	61
6.2	Hakijan oikeus harjoittaa elinkeinotoimintaa Suomessa..	64
6.3	Hakijan täysivaltaisuus ja toimintakelpoisuus.....	65
6.4	Hakijan luotettavuus	67

7	LUOTETTAVUUS	69
7.1	Lainkohdan rakenteesta	70
7.2	Luotettavuuden määritelmä	71
7.2.1	Lähtökohdat.....	71
7.2.2	Aiemmat vankeus- tai sakkorangeistukset ..	72
7.2.3	Aikaisemman toiminnan osoittama ilmeinen sopimattomuus	73
7.3	Hakijan johto	75
7.4	Hakijan taloudellinen luotettavuus	76
7.5	Luotettavuutta osoittavat selvitykset.....	77
7.5.1	Yleistä.....	77
7.5.2	Rikos- ja sakkorekisteriotteet	78
7.5.3	Sopivuus- ja luotettavuus selvitys	78
7.5.4	Velvoitteidenhoitoselvitys	79
8	REKISTERIIN MERKITTÄVÄT TIEDOT JA MUUTOKSISTA ILMOITTAMINEN	81
8.1	Yleisesti hakijan rekisteröinnistä Finanssivalvonnan ylläpitämään rekisteriin.....	82
8.2	Rekisteriin merkittävät tiedot	82
8.3	Velvollisuus ilmoittaa muutoksista	85
9	TIETOJEN SAATAVILLA PITÄMINEN	87
9.1	Finanssivalvonnan oikeus luovuttaa henkilötietoja rekisteristä	88
9.2	Yleisesti saatavilla pidettävät tiedot	89
10	PALVELUIHIN LIITTYVIEN ASIAKIRJOJEN JA TIETOJEN SÄILYTTÄMINEN	91
10.1	Asiakirjojen säilyttämisvelvollisuus.....	91
10.2	Asiakirjojen säilyttämisvelvollisuuden kesto	92
11	ASIAKASVAROJEN SÄILYTTÄMINEN	95
11.1	Asiakasvarojen suojaaminen ja säilyttäminen.....	96
11.1.1	Asiakasvarojen suojaamisvelvollisuus	96
11.1.2	Riskiärvion laatimisvelvollisuus	99
11.1.3	Jatkuvuus	102
11.1.4	Asianmukainen kirjanpito.....	103
11.1.5	Henkilöriski	106

11.2	Asiakasvaroihin kuuluvien varojen säilyttäminen.....	107
11.2.1	Lähtökohtia ja varojen käsitteestä	107
11.2.2	Asiakasvaroiksi katsottavien varojen talletus keskuspankkiin, talletuspankkiin tai luotto- laitokseen	109
11.2.3	Asiakasvaroiksi katsottavien varojen talletus vähäriskisiin ja helposti rahaksi muutettaviin arvopapereihin tai muihin sijoituskohteisiin..	112
11.3	Asiakasvaroihin kuuluvien virtuaalivaluuttojen suojaaminen ja säilyttäminen	114
11.3.1	Lähtökohtia.....	114
11.3.2	Virtuaalivaluuttojen tekniset säilytysratkaisut ..	116
11.3.3	Virtuaalivaluuttojen teknisten säilytysratkai- sujen yhteensopivuus virtuaalivaluuttalain ja Finanssivalvonnan määräysten kanssa.....	118
11.3.4	Riittävän tietoturvan varmistaminen	122
11.3.5	Tietojärjestelmiin liittyvät riskikartoitukset ja toipumissuunnitelmat	125
11.4	Velvollisuus ilmoittaa merkittävistä muutoksista asiakasvarojen suojaamisessa	126
11.5	Finanssivalvonnan tarkemmat määräykset.....	127
12	MARKKINOINTI.....	129
12.1	Merkityksellisten tietojen antaminen	129
12.2	Virtuaalivaluutan markkinointia koskevia kieltoja	133
12.2.1	Kielto antaa totuudenvastaisia tai harhaan- johtavia tietoja	133
12.2.2	Kielto käyttää sopimatonta menettelyä	134
12.2.3	Kielto käyttää hyvän tavan vastaisia menettelyjä	136
12.3	Rahoitusvälineeksi luokiteltavan virtuaalivaluutan markkinointi	138
13	ASIAKKAAN TUNTEMINEN	143
13.1	Yleistä	143
13.2	Asiakkaan tunteminen ja tunnistaminen	146
13.2.1	Virtuaalivaluutan tarjoajan asiakas, asiakkaan tosiasiallinen edunsaaja ja henkilö, joka toimii asiakkaan lukuun.....	146

13.2.2	Asiakkaan tunnistaminen ja henkilöllisyyden todentaminen	152
13.2.3	Asiakkaan tunteminen ja asiakasta koskevien tietojen hankinta	156
13.2.4	Asiakkaan tunteminen sekä asiakassuhteen jatkuva seuranta, selonottovelvollisuus ja ilmoitusvelvollisuus.....	161
13.3	Riskienhallinta ja riskienhallintajärjestelmät	164
13.3.1	Yleistä.....	164
13.3.2	Dokumentaatio osana riskienhallintaa	165
13.3.3	Ihmiset osana riskienhallintaa.....	178
13.3.4	Riskienhallintajärjestelmät osana riskienhallintaa.....	185
13.4	Finanssivalvonnan tarkemmat määräykset.....	189
14	OIKEUS SAADA TIETOJA SAKKO- JA RIKOSREKISTERISTÄ	191
14.1	Finanssivalvonnan oikeus saada tietoja sakko- rekisteristä	191
14.2	Finanssivalvonnan oikeus saada tietoja rikos- rekisteristä	192
15	VIRTUAALIVALUUTAN TARJOAMINEN ILMAN REKISTERÖINTIÄ.....	193
15.1	Virtuaalivaluuttaan liittyvien palvelujen tarjoamisen kieltäminen.....	193
15.2	Virtuaalivaluuttaan liittyvien palvelujen tarjoamisen kiellon tehostaminen	194
16	REKISTERISTÄ POISTAMINEN	197
16.1	Rekisteristä poistamisen kriteerit.....	197
16.2	Asiakkaiden etujen turvaaminen määräyksin	199
17	VIRTUAALIVALUUTAN TARJOAJAA KOSKEVAT MUUT SEURAAMUKSET	201
17.1	Finanssivalvonta voi kieltää virtuaalivaluutan tarjoajaa jatkamasta toimintaansa	201
17.2	Kiellon tehosteet	203

18	VOIMAANTULO	205
19	SIIRTYMÄSÄÄNNÖS.....	207
19.1	Siirtymäsäännöksen käytännön soveltaminen.....	207
19.2	Rahanpesulain soveltaminen	209
	LIIKETOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN REKISTERÖINNIN JÄLKEEN	211
I	Rekisteröinnin merkitys virtuaalivaluutan tarjoajan toiminnalle.....	211
II	Rahoitusvälineen kaltaisesta virtuaalivaluutasta etenkin virtuaalivaluutan liikkeeseenlaskijan näkökulmasta ...	213
III	Maksajan tiedot -asetus ja sen soveltuminen virtuaalivaluutan tarjoajiin	217
IV	Virtuaalivaluutan tarjoajan muistilista	222
	LÄHDELUETTELO	225
	ASIAHAKEMISTO.....	231
	LIITE	
	Luotettavuuden arviointilomake	236